

Наш Лемко

РІК III.

Ч. 17 (65)

Львів, 1-го вересня 1936.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморівича 3. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 3.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошена після уяви.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 год., Підрічно 1-80 год., Чвертрічно 1 год.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

ПРОСВІТА — НАША МАТИ!

Члени Українського Товариства „Просвіта“ в Ужогороді, осінь Березів.

Історичне посланіє Митр. Шептицького.

Андрей Шептицький Божою Милостію і Благословенням Св. Апост. Престола Митрополит Галицький, Архієпископ Львівський, Єпископ Камінець Подільський проголосити всьому Духовенству і вірним своє чергове посланіє в справі комуністичного наступу на нашу землю в останніх часах:

„Небезпечка теперішньої хвилі каже мені звернутися до Тебе, дорогий Народу, з оцими словами остероги: Хто помаже комуністам в їх роботі, зніміть чисто політичній, архаїчне Церкву. Треба ту правду пригадувати всім вірним й цілій українській суспільності тим усильнієм в наших часах, коли комуністи, щоб збаламутити й здурити вірних христів, удають вірних людей і святотатсько приступляють до св. Тайн, — діставши такі

прикази з Москви“. — Далше зі слів Митрополита бачимо, що комуністи вдають перед світом інших та йше в себе роблять, як зронуають закордонно гасла, за які в себе розстрілюють і як жахливо вони знищили селян і робітництво, тих самих, в чій імені виконують собі владу.

Посланіє прочитують у всіх церквах, щоб перестерегти наш народ перед більшовицькою обдулою та так званими „людовими фронтами“.

Трудися й шати, а не записані біді!
Вити українська послонця, тому складай свої оцадності постійно

в Кооперативному Банку

„Дністер“

у Львові, ул. Руська ч. 20.

КВІТКА ДО НОРМАЛІЗАЦІ.

Повітєе старство в Лїську Заборонило оснувати читальні в Луковім і Середнім Великім, мовляв, з огляду на можливість забурення публичного спокою, бо в селі живуть крім українців і русини, що з хвилюно оснування читальні, виступалиб проти неї...

КЛІЧ „СВИ ДО СВОГО“ В ПРАКТИЦІ.

В Устриках Долїшніх трапився випадок, що лікар-жид д-р Купфер своїм пацієнті Марії Зівкевич з Устіянова, дня 25. липня ц. р., замість хорого зуба виврав здоровий; й це не безпосередньо першого, по хорім, тільки аж третього! На маргінесі цього випадку годиться зазначити, що в Устриках Долїшніх є й український лікар д-р Теодозій Семківський, бувають лікар заграничних клінік і загального шпиталю у Львові, знаменитий факоверс, у своєму званні. Та ми встали, волимо користати з послуг чужинців. Нас все чомусь тягне до жида.

Українські священики на Лемківщині повинні подбати й перенести своїм вірним слова цього посланія — тим більше, що й на Лемківщині бувають вороги нашої Св. Церкв. (Хто не може збутти окремі книжечки, ціле посланіє знайде в „Українськїм Бескіді“ ч. 31, з 16. серпня ц. р.).

Вороги кооперативи.

(На розвагу та осторогу українським кооператорам на Лемківщині).

Булий розвиток української кооперативної справи в очі тих, по чий інтересах вона вадже, в першій мірі жидів, що думають наче до торговлі покликани тільки вони. Жиди вважають, що торгівля це їхній великий привілей, а українські селянини, той затурканий „гой“, як воно його називають, уродився на те, щоб на них працювати та набавляти їхні кишені своїм кривавим потом. Здоровий гін українського народу: виривається зпід їхнього низького, вони вважають за надирняння в їхні права. В українській кооперативній, що називають село з жидівських лабетів, бачуть вони найгіршого ворога й намагаються вводити всіма можливими й неможливими способами городити її в її розвою, відірвати до неї довіря широкі маси, ослабити її як лиш можна, щоб врешті привести її до упадку.

Дехто запитає: — Як жиди підкопують наші кооперативи?

Жиди мають на це багато способів. Де варді невідомий, темний, немігач часопню, зі книжок, там жид береться перемовляти наших людей, що, мовляв, кооператива в селі це зайва річ; що до торговлі треба голови, змислу, треба відомого чоловіка, а такого нема; що інтерес не вивалитися, бо тепер тяжкі часи і він сам за малим не йде з торбами; що кооператива довго не потягне, бо забанкрутує; що її обирають, або спалить. За переконливими словами жиди йдуть інше, більше реальні аргументи, що мають на меті підірвати основи віру, що справа ваджесть. Жид просить невідомі людей до себе на балачку, ставити на столі чарку „трапачої“ шпінтрайку і в цей спосіб переконувати людей до переконання. А коли врешті в селі знайдеться кілька ідейних людей, що не звязують на ідейні виводи, залягать кооперативу, то й тоді жид не дає за виграшу. Він де може, нахилиє її, ширить про неї всілякі шкідливі: що вар в кооперативі надобрий, що в нього крахнів, що ціна низька, ніжче, як у кооперативі, ну й вага ретельна, справедлива. Але український селянин надто добре пильнує на ті жидівські „ретельності“ й не так легко дається обманувати. Добре знає в українському селі нові всілякі жидівські „мажоритки“ як отримати солі з піском, підмавати на місці водою і т. п. Не промовляє йому навіть це, що в жидів дехто

варі може деше й дешевше, бо знає, що значайна жидівська калькуляція, що жид продає їх без власного зарібку, щоб заманити селянина до себе, а за це на його жидівські варі відібє собі страту подвійно. Продасть на гроша дешевше товар, що має малий оборот, а добо цього гроша або десяти на товарі першої потреби, що розходиться в великій кількості. Тому важе дуже мало таких невідомих людей, що дались би легковерно долати на що жидівську вудку. Ще хіба жид заманити до себе селянина тим, що в нього можна дістати на борг, а кооператива на борг не дає, а продже тільки за готові гроші. Але тим жид не робить селянинові ніякої присутини, а тільки шкочу, бо селянин, маючи відчужений кредит, не обчислюється, як робив би це беручи за готівку, а набиряє нові ваги на роги й задовжується по вуха, бо вагати легко, але віддати тяжко. А жид не дає рух ні відного сотника. За що дає на борг шпінтрайку, за це мізерне кілько солі чи літру нафти, він відтак останню худобину з хати нікне. Скільки вже наших людей пішло з торбарями через що жидівську „ласку“, що поволяла брати їм на борг. Тому те, що в жидів можна борувати не повинно заманувати село купувати в нього, але треба удаватися хочби по найменші закупі тільки до своєї кооперативі. Де такої немає, треба зарав заляжати.

В останньому часі доволі часто стрічаємося з новою формою боротьби жидівства проти української кооперативі. Ця боротьба має навіть усі ознаки продуманої, веденої, по згоді уложеному плану акції й саме тією продуманістю вона є для нас гірша й ми остерігаємо перед нею наші кооперативи на Лемківщині. Жиди, бачучи, що відтягання людей від кооперативу не дає наслідків, варді з кожним днем мудріше й освідомлюється, забираються до самих же кооперативів. Приходять собі такі жидки до кооперативів й заявляють, що він може продати їх товари по дешевшій ціні, як у Союзі; Цукор у нього дешевший, сіль дешевша, мукла дешивша, гуанки та кож, витки теж. Коли крамар менше освідомлений, менше виробничий, то йому всімається більший зарібок, передусім, коли він приймає за процент. Він купує в жидів товари й відповівати, що добре пішов інтерес. Та він не бачить змісту са-

мої справи, він не розуміє, чому жид продає йому товари дешивше, як Союз. Чи є можливе, щоб жид міг продати товари по дешившій ціні, як Союз, неграючи на такому інтересі? Відразу скажемо, що ні. Чому? Бо Союз замодже товари в кооперативній Централі „Центросоюзі“, жидів бере товари безпосередньо від продуцентів (фабрикантів) по цінах найтанших, а що певне, ніколи не дорожачи, важе їх купував у цього продуцента той же жид. Фабрикант мусить з Центросоюзом числитися, бо Ц. С. бере у нього велику кількість товару, отже мусить йому дати товари по найдешившій ціні. Повитовий Союз, що бере товари з Ц. С., не може так укладати ціни, щоб товар був у кооперативній дорожчий, чим у жидівській крамниці; бо тоді кооператив не встоявся би, бо кожний пішов би там, де танше, отже до жидів. Тому в Союзі ціна мусить бути в найгіршому випадку така сама, як у жидів, а значайно з конкурентних оглядів є нижча. Жид, що приходить до кооперативу й оферувє їй товар по нижчій ціні, може тільки тратити, з великим заробити, коли не приймемо, що це товар гірший. Коли ж він тратить і то свідомо тратити, го мусить мати до цього причину. Яку? Отже жиди іде про це, щоб підірвати довіря кооперативу до своєї Централі, до Союзу, щоб порвати їхні звязки. В той спосіб вони намагаються зміцнити кооперативні осередки. Вони знають, що як небуде Централь, не буде вроду, то й кооперативи упадуть, а тоді жид, що сьогодні свідомо тратить, напевно завтра кількакратно заробить. Не буде Союзів, не буде цього регулятора ціни, який вони є, жиди диктуватимуть ціни по своїй волі й вислизують наш варді. Тому, бачучи перші обиві тієї жидівської ідеї, ваджемо на спочок, заклакнемо всіх Лемків-кооперативів, що їм лежить добро українського народу на серці, не йти за намови жидів і не лакомитися на депо більший зарібок. Українська кооператива побудована на карності й дисципліні. Та карність мусить бути обречена все й на кожному кроці. Бо тільки тоді наша кооператива стоїть на твердому фундаменті й ніякі заляквання ворогів німого її не пошкодять. Вона зможе виконати всілякі спос завдання, це є — вирвати український варді з жидівських лабетів.

Я. Галач.

Віршинню передплату та присилайте належність за книжками!

Франс Коновський

Над джерелами Ослави.

(Нарис матеріальної культури із суміжжя Бойківщини та Лемківщини.)

Село Манів лежить над рікою Ославою, що має свій початок у недалекому селі Балнівці. На полудні від села йде дорога за Лубкова (урядово Лупків) до Тісної (урядово Цісна). За дорогою два вершки Бекцида. За дорогою два вершки Бекцида — „Мотрагуна“ та „Кичера“, на лівій від села верх „Кругла“, на схід „Патрія“.

Село розпадається на подвійної частини, що мають особні назви, а саме: 1. від моста через Ославу по парохівський дім — „Князьство“, 2. Горішній князь села — „Горішнязьство“, що ділиться на такі частини: а) „Шкапаківці“, б) „Федерішівці“, в) „Косяківці“, г) „Госдарівці“, д) „Горішнєві“ (5 хат під лісом; 3. на полудневу боці дороги, під верхом Кичера — „Піаничери“.

„Князьство“ — це первісне село, що з бігом часу розбудовалося, поширилося на лівій і західній Манів поруч із Шербанівкою, Балнівкою, Сосніскою, Мінговою Волєю, Лубковою і Сильниківом був осясено, основою на волоському праві.¹⁾

Вся актам ласостраці із 1765 р., що на них покладається згаданий автор, були ще напочатку тільким відгнітства, надані волоським полем і від них беруть назву „Князьство“, що часом переходить у „Князьство“.

Назив від а) до г) частини званої „Горішнязьство“ беруть початок від мешканців перших осель у цьому урві села. У парохівських метриках, що існують починаючи з 1784 р. стрічаються такі прізвища: Шкапак, Косяк, Госдар, Красневич (у лівійших роках згадка при Красневичах, що їх зовуть також Федерішівцями).

Подані повніше за алфавітом прізвища показують нам, що населення Манева перелажено чисто українське. Ось ці прізвища з князя XVIII ст. до нині: Бесага, Бейда, Губенків, Васів, Василенко, Галушківнич, Голій, Голік, Горшаківнич, Гремівнич, Госдар, Дрочак, Дзеданік, Длечів, Дунда, Ільків, Коляк, Костів, Котків, Котичак, Кошчан, Красневич, Куртак, Куряков, Лавр'як, Лазоричин, Лисівчан, Опавка,

Павлів, Павлюк, Попович, Пляк, Соломон, Сопяк, Сулак, Удвич, Шкапак Шетемей, Федич, Юрочко, Ясєв'я. Ці прізвища показують, що мужого елементу було в Маніві дуже мало.

Крім цих прізвищ стічаємо ще в давніх метриках прізвища; що вказують на походження мешканців, а саме: Команецький (із Команьч), Сильницький (зі Сильницька), Опарівський (із Опарівки).

Тепер живуть у селі такі роди: Длечів, Васів, Головач, Грубчик, Гойня, Длечів, Добрянський, Дрочак, Іваненко, Костів, Красневич, Куличик, Лазоричак, Лисівчан, Маднівський, Мента, Опавка, Пелеш, Петрик, Петрушенчик, Семан, Скелос, Сопяк, Стець, Станко, Шешерига, Федич, Фундук, Юшак.

— Із них Пелеші походять від дикочителів Пелеша, що напочатку XIX ст. жив довгий час у селі, а населення його — видно — любиво, бо з метрик виходить, що часто запрошували його в куми.

Гонці прийшли зо Шербанівки, Семани з Зубенська, Менти з Лішної, Куличик з Воли, Шешериби зо Солонки, Маднівські — це давні Гондари (так прізвищають їх ще нині

Ой, під гаєм зелененьким
Брала дівка лес дрібненький...

Українська красуня з села Манів,
збирає лес.

ні в селі, а прийшли вони мабуть із Маднів — з Горліччини). Головачі походять зо Сильника, Станки — це нащадки зайшового мельника Станка; Петрики та Петрушенчі — це прасиди до Козяків. Іх ще нині в селі дразнять Козяками. Юшаків — це колишні Труняки. Добрянські зашили мабуть із Доброї, по походженні Грубчикі годі було розвідатися. (Далі буде).

ГЕОГРАФІЧНИЙ СЛІВНИК.

Винна Гора, безлісне уггір'я (345 м.) в селі Головенка — між потоками Любатівкою та Польданими.

Вирова, ліва притока Лаборця, пліне через село Вирову, межею Білої Збурської, Вилеви й Збурської, Збуровою та Гумешною, Рокитову, через Словацьку Яблонку, Кошівничі та в Ганівцях вливається до Лаборця. Своїми берегами розділює два пасма гір Магури з верхом Черепини (672 м.) від Білої Гори (365 м.).

Вислок, найкраща західнокарпатська ріка; бере початки в лісах Великого Вислока на межі пасма гір між Великим Вислоком — Команьчю — Даровом і Мошаньком, на висоті 800 м., а вливається до Сяну на поземі 183 м. Отже загальний спад Вислокової води сягає 617 м. у діл. Вислок зразу пліне на межі села Дарова й Суровичі, через Вернєвич, поїдзі Буковича; Завої, опинає коліном долиний в'їздчик Ползак, Тарнавки, лишає по зразому боці Гамри, по лівому Рималієвську Рудавку, відтак на переміну Пасив-

ська (пріслик Одрехової), Сніп, Мимів, перерізує Босько, пліне до Баянкі, Гачова, Вижного — Нижнього Коростенка, Коросна, Білоберегів, через Туряшівку, Одарків, Фриштак, Стрижик, Рвиш.

Притоки Вислока з лівого берега: Мошаньчик, Польчик, Ползська Вода, Річка, Вислічок, Палєсник, Глєбїчок, Мимівнич, Моралз з Табором і Комлаха, Любатівка з Вільшинями, Станська, Стара Ріка, Глєник, Ступина, Городисько, Істругова, Воля, Лїкова, Мошадїжчик, Зглобєвський Потік, Ринк, Прибїшичка повнїше Раїчева, Чорна з Василівкою й Мураїка, Сїрковець з Голубово, Млїшівка, Золотийський Потік;

з правого берега: Ізвар з Осаївнєю, Манівка, Калмїєчка, Пельнічка з потїчком Сєльська, Смердячка, Мартинка, Глєбїчок, Бєрська, Рїшківч, Висока з Чорним Потокком, Бережанка зі Стобїшнєю та Бовнїрїною, Стобїча з Болотїчи, Грудна й Мала Красна. Вислок вливається з лівого берега до Сяну на межі Гаїтївця й Дубна. (Д. б.).

¹⁾ Реферат, читаний на Зїдїї предствєленню обласнїх музеїв у Сєвєрї для 31. травня 1936 р.

У А. Стадїнцї: О всех так званих волосках на півножнїм стокї Карпат. Львів 1848.

ЗАВМЕРЛЕ МІСТЕЧКО.

Ним є містечко Фриштак, короняського повіту, де панує тепер епідемія (пошесть) червоного тифу. На підставі осуду лікарів адміністрація влада заборонила улаштувати у Фриштаку ярмарка, зібрання, ввозити і вивозити харчі. Також заборонили мешканцям виходити з міста й замкнули доступ до нього.

Новинки.

Масові арештування комуністів. У Варшаві арештували 127 комуністів. Між ними є 55 осіб, які вже були карані чи суджені за комунізм. При вулиці Слзкіє, в домі жидів Ерліха, викрили тайну комуністичну друкарню. Арештували 4 жидів-комуністів.

Буря з громами в Гориничині. Українські села: Квітень, Сквиртень, Устя Руське й Климківка навістила страшна буря. Ріка Жинця знищила у всіх тих селах тартаки; вода забрала поверх тисячу метрів дерева й дощок, що лежали на березі. Вода в річці Ропі піднялася понад 3 м. В часі бурі перуа злякали столбу Івана Костя в Кас-оні. Шкоди в долині річки Ропи дуже великі.

Не купуй краденого. В Улемі, пов. Березів, сталася така подія: Один дотепний господарський син хотів покарати місцевого жидів за те, що жид скуповував крадене збіжжя. Закликав жидів в ніч на подвір'я і показав у шові повний міх з пшеницею. Жидів злякався та заплатив, бо розкохотався про соніх, щоб „тато не побачив“. Належови збіжжя на ніч і відвезли до жидів. За пів години прийшов жид з „біхом“ і звертає, бо в німому була половина. Але парубок, що продав збіжжя, грошей не заперув та ще сміється з жидів: — не купуй kota в міху, — а жид не може скаригати, бо купував крадене. Може вже більше не буде лаякати на крадене і так перестане деморалізувати село.

Гітлер іменував Панаєв, посла в Австрії, надзвичайним своїм посланником (амбасадором) за землі за слуги, бо він довів до порозуміння Австрії з Німеччиною.

На Сибірі створили більшовицький жидівський республіку. З Польщі їде там чотири тисячі жидів. (Може б краще чотири рази по чотирі?) Коби так з Лемківщини всі жиди туди забрали, то було б гарно.

Коли Березова якесь темні люди збудували поперек дороги бар'єрки і так сповили авто директора компанії нафти. Шофера застріляли, а директора тяжко ранили.

В ЗДОРОВОМУ ТІЛІ — ЗДОРОВА ДУША...

Українське Спортивне Товариство „Лут“ в Королівському Вороблаку робить вправу. Командант вправу: Степан Вароляк.

Важне для тих, що вибираються до Канади. Канадійська влада заборонила переселенцям до Канади перевозити свої річні запаси в мішках або в яке подобно. Річні запаси бути зложені в сарніках. Хто буде везти запаси в подорож, тому на границі скажуть вилучити повинну, або перебрати до кувфрі.

Жебрачка вкрала дитину. Коло Тарнова навелася якась жебрачка за набижком в одній господині. Але на службу побула всего два дні. Тоді взяла дитину господині, ніби бантиці її та пішла за якою угодою й більше не вернула. Аж у місяць пізніше, як часопиє про це написали, в Криничі люди звернули увагу на одну жебрачку, що жебраючи мала при собі 2-літню дитину. Тоді її прирідкали і вона призналася, що дійсно вкрала дитину, щоб її люди здали більшу вигодою. Треба тому дуже уважати на жебрачів і волоніти. Вони часто викрадають дітей та це страшно їм окаячують, щоб так зворушувати добросердичі людей.

Жидівські обмані. У Львові магістратські контролери сфосифікували пів тисячки бошоніх хліба, що їм бракувало до ваги і кг. майже 20 дека. В одній тільки кидівській пекарні „Зарю“ забрали 236 хлібів. З того бачно наглядно, в якій спосіб жиди доробляються мастів.

Новий поштонові уряд відкрили в Затварині, повіт Лесько. Назежати до нього громади: Затваринка, Хміль, Руське Гійське, Кричка, Товрільма й Студеніше.

Брати в Америці присилайте переплату та пам'ятайте про своїх рідних у старому краю.

Страх пекарів у Синоці закінчився по двох днях угодою між власниками пекарень у Синоці та робітниками підписаним угодою обох сторін.

Фестин, улаштований в Тирнів волоській, відбувся з повним успіхом; дохід призначено на піддержку Дитячого Сада. Повне призначення та похвала за працю при проведенню фестину належитья провинці Дитячого Сада п. Маріїні Борівській з Залука.

Напів Реалізи прохає Земляків з Мокрого та Морохова, що перебувають тепер в Америці, доставити їм, де й коли помер Михайло Дубин, родом з Мокрого, пов. Смиг, що працював перед своєю смертю в Неп-Брегаї, у фабриці заліза.

На пресовий фонд „Нашого Лемка“ прислали читачі з Лосого, коло Рова 1.05 за, читальня „Прогітні“ і „Народний Дім“ у Семупені по 50 гр. Боже заплати! Хто черговий?

ОПОВІСТКА.

Товариство „Український Народний Дім“ у Красній повідомож, що зачатий загальні збори статутного Т-ва „Український Народний Дім“ у Красній відбувся в дні 30. серпня ц. р. в 1. год. попоруді з такою програмою: 1) Викчитання протоколу з попередніх загальних зборів, 2) звадомлення про дотеперішню діяльність Видді, 3) касовий звіт, 4) вибір нового Видді, 5) півиска.

За Видді: др. Ю. Налешик голова, о. М. Гайдук заст. голова.

Ловити риби в каламутній воді

це не апостольське ремесло.

Здається, що останняв часина о. Іван Полянський почув ґрунт під ногами, бо почав показувати, хто в Зарюю гуляе (Риминів-Зарій).

Не будемо говорити про його часті поїздки автом до різних міст у різних „місцях“, бо кожному вільно їздити та ще до того „панським“ автом, одначе ціле населення Лемківщини жахається того подивника-самогубного та його почитія. По перше: він переганяє українських священників так, як йому пини з Кришич і „другі“ акакують. Дійшло вже до того, що сьогодні конє українським священником зїдд Гориня аж під Селік, або навпаки і то без найменшої причини або винесенія. Ці „помення“ фатально пластяться колись, бо й так вже всіма шішимами безбожність, різні секти, комуна розсідается навіть у здорових досі під релігійним оглядом українських селач у Лемківщині та коли ще народ хрещений навіть бачить і врагається, як українські отці дужавстві вікохую мандажуть — наче вітківани перед пересаджувалим у поганських місцях — з одного дачукта Лемківщини в другий, бо так хочеться о. Полянському й Ядловському (про цього останнього люди кажуть, що сповідаються слова Шевченка: „Доборолась Україна до самого краю, гріше вірага, свої діти П розинають!“) — похитують головами та кажуть — „чиста Со-

дома й Гомора — або Господь хоче когось важко покарати, що втілює у людську природу чорта, щоб у цей спосіб вкалати, які люди нікчемні та подлі у своїй гордості та зарозумілості“.

На доважок закладає ви славна спілка (оо. Полянський та Ядловський) цілу Лемківщину ріжками „досланими“, де дійсно треба бути „зумащедшим“, щоб поручати українському священникові читати своїм вірши такі „наданія“, як саме недавно появилось наперед етимологію (бс знає в якому „визичю“ — не то кацапщина не то якась дика погань, азійська тарабіжщина, а відтак фонетично).

Ось уривок того „місійного послання“ (слова о. Полянського): „Лемови партійної ненависті, (у Кришич — правда? зап. скар.), шовинизму, братньої незгоди, щоби помилити Ал. Ази, а на її речунах хотівби вони посадити не якийсь добро, не якусь чисту волюну відд поганських домжішок ідеою (ех їдебнику, їдебнику прославлений з тими 300 сребрениками: — завска), але поставити свого власного божка-ідола, що єсть зпикомь загальної (ї тих позвигів у Святицьку! — прим. скар.) у нас слабости ныншніх часовь — а имя ємо „українські шовинизм“... Оце москвофільська жовч винялає свою гадюку лют на це все, що дех неї недавно ще свите було. Так роблять

все яничари, що запродають чорту свою чорну душу, та волюють у такий ганейний спосіб, що аж дивно подувати, до чого світ докотинься.

Українська суспільність Лемківщини добре затямить собі ці слова о. Полянського.

П. Ж.

ВИБРИКИ КАЦАПЬСЬКОГО НАГАНЯЧА В СЕЛІ ЗАВАДКА к. ДУКЛ.

В українському селі Завадка ризаньска в сьняцькому повіті учитель і управитель школи п. Фучина, зажертий кацап, що брав участь у боєх під Львовом проти українців і досужуєся відзначенням „Віртузі Мілітарі“, впривади зничий у селі, що пошта, яка приходить до села, передають через його руки. Таким способом він поіформований, які часосини приходить до села і тероризує селян, щоб відмовили українські часосини, або на власну руку дописує на газеті: „Зирот, адресат не шиймує“ та відсилає газету з поворотом. Такий випадок трапився був давніше з газетою „Наш Лемко“ і „Батьківщиню“. Селяни мусіли грозити скаргами, як про це довідалися.

Останнім днем трапився такий випадок: Семини Ратко передавти собі „Місіонаря“. Управитель, що не може стривати слова „українець“ і „української“ на шд шей релігійної газеті роздлитися і прикладати до себе сел. Ратка і давай „диганяти йому з голови Україну“ грозями, полицію і тюремю.

Ст. Вархолн.

З таких люди бувають.

Тимкові минав у весноу двайцятій рік.

Недавно се був хлопцетом, пас гусей на вигоні, згодом віши, барани, хероги, ходив до сьляської школи й не оглянувся, як вже парубком став...

Го, го! то статочним. Ше змалу зїжнута його книжка, а газету то вже більше як 5 років передлажує. У класу то й самому ісарени не дав би собі даром пловати.

Покликали Тимка до війська, бо недаром їв гірський хліб-вісненик. Тимка здавав полюбне військове життя, з гарних описів стрілячків сповинав, лише безмірній жалї тиснув мряїване серце Тимка, що...

В осені побрав у рекрути. Яке відміне тут життя, від того випрямого, чуже...

Перше непорозуміння при вступі до війська:

- Ваше імя й назвесько?
- Тимко Чесний.
- Релігія?
- Греко-католик.
- Значить, русин!
- Ні! — українець!
- Ага! Но, но...

Так на початок; дальше пішло як з мішка. Потім з друкованим словом Тимко написав про зміну адреси, щоб газету дальше посилати. Очевидно — рапорт, заборона.

Тут почався „перерібка“ душі молодого Лемка, котрий вперто тримавсясь свого, рідного... Раз закликали Тимка до кацшарі.

— В дома, кажете, не маєте багато поля; зїстанете при війську, будете мати хліб до смерті...

— Не маю охоті!

— Чому? Ми постараємось, щоб ви були задоволені.

— Голошу слухуюю, що я так не

можу зробити; не маю замкованих до війська!

— Но, но... Робіть як до штодоби, але...

„Пака“ з того часу стала млявою, за нечесті чоботи, брудний хріс, коби тільки не за властивою причиною...

Вже в дні існути прийшов приказ, що Тимка Чесного пересувають до звичайної сотні.

Тимко помандрував до найгіршої сотні, затиснув зуби і чекав... кінець слави...

Рідною вдягам своє обрання та ще з більшою радістю повтанг рідне село...

Там „зиги“ любіє де йому дорога, та й союзникм завлетьям ваявся до праці. Іні почали Тимка шмакувати за його стійкість, чесність і відданість вояці на народній шні. Та як у селі заложили „Просвіту“, всі члени вибрали одноголосно Тимка головою. Тимко не одурецяє того слова, що його мати співала...

Як писати листа до рідні в Америці.

Перший вір. Так пишуть наші люди: — Перші слова мого листа, Слава Ісусу Христу. І тими словами си з Вами вмітає й посилає Вам бара краще й сердечне подорожлявнн й дописиє Вам, што ми Богу дякувати здорови, такого самого здорови Вам живеннє й подорожлявнє Вас шиє раз бара краще й сердечнє й Ганка Судаківна Вас бара краще подорожлявнн і Петро Пухирін і Васю лісного й Митро Безаків і Штефан Мотилів і Параска Гуцуликівна й Васю Хомківнн постокрот раз до милого побачивнн си з Вами. В нас в селі нинь нового, лем кушеньк єще добждку, живнє си уж зачали, нит тронє до пасти худобини. На Петра зме мали гусці, але пак добє падав і т. п. та змову подорожлявнн.

Другий вір. Так треба писати листа.

На чистому листовому папері зва, угорі пишемо:

Слава Ісусу Христу.

Найдорожачі Стрийку!

Вашого гарного листа, писаного в Нью-Йорку 15 червня ц. р. ми одержали з милосердєм до Вас подякою. Дуже нам мило довідатися, што Ваші сини, а наші брати ходять в Америці до української школи та навчаються найкращого у світі українського рідного слова. Також наші Дорогі Батьки тішаться, що Ви „Любі Стрийку (може бути Вуйку — Брате, Сестро, Тату — зазекно до кого будемо писати листа), належите до української організації, бо тоді як наші Татуньо були в Америці не було ще такої корисної української установи, що звалявала би наших українських робітників у рідні, помешних товариствах.

Завіте яке було у нас життя, які гаражди Ви оставили в Рідних Стєрнових, одначе ці найліпші часи вже безповоротно минули. Наша українська молодь на Лемківщині гордиться до рідного слова. Маємо в нашому селі читальню „Провітєта“. Старші господарі й наші Батьки засновали ще цюжого того Кружок „Сльського Господарі“.

Що ведати наш Амгаторський Гурток уряджує гарні вистави. Тоді бачимо, як то наші козаки поволяли з татарани та прогнали їх з наших гір, або чуюмо гарні українські пісні, що злинуть між нашими садами. З такого представлення вертема кожкожчасно намє новонародженнє, повні сил і завзяттє й наша тяжка праця в горах стає нам мила, свєта. До того ще маємо в нашому се-

лі ідейного Отця Пароха, що кожду нїважу хвалїму присвєчує народній, осєбтїй праці, та старєється боронити нас перед рїжними забїгами посторовнїх людей.

Якї Ви Стрийку читаете часопїснї? Чи „Нашого Лемка“ точно одержуете, бо до нас тепєр вже стало доходити, а скорше годї було

його допитатися. Чи Ви здоровї та як Вам прищєтьєся? Маємо в Богї надїю, що добре. Присмо про нас не забувати та нагадувати Вашим синам, щоб шанували українське їмє, що хоч між чужими людьми хай памїтають за українську мову й Україну. Шлемо Вам щїри україньскї привїти з наших зелєних Карпат.

(Тут садїте підпис того, що пише листа).

Шукаймо правди й краси в українській літературі.

„Слово о полку Ігора“.

(Докїчення).

Хто був автором цього невирішеного „Слова“ не знаємо. Був ним певнемо сучасник, а по всїй правдоподібності княжий дружинник, учасник походу. „Слово“ повстало не пізше 1187. р., коли то Ігор вернувся з половецької вєсєли, а в Галичинї княжини їше Ярослав Осмомисла. Автор „Слова“ був людяно, невзначїно таланитно, а в парї з тим щирїй патріот і громадянин, якому глибоко на серці лежало добро української нації. Попри свою мєскрїя мистєцьку форму й глибокий зміст для нас „Слово“ євнє перш усього отим щирим патріотизмом, що ним аргєс вєво з кожної своєї стрїчки. Через те вєно так близьке нашому серцю. Перескїнуте національно творчю (дєсє вєно не постарїлося, не спєсєло від часу, а залишило і на будучє залишитися слїжним і примєцєним, на якому вивокуватисїмуть довгї ряди майбутнїх поколїнь. Бо вєвож вєво, що й вєгосторє є ще сїєгоднї проблема, нєвї й порушин автор „Слова“. В обличчї наїду злївських орд, що несєли зї собою загнєблї і руйнє всєї культури, українськї княї кривєвнєчили за скрєвнє своїх удїлє, не бачучи, що за тїєю боротьбою запропащують самостїїннєсть Української Держави. Стративши погляд на шїєсть національної справлє, вони мєди на оцї тїлькї власнє добро, власнє достаткї, власнє почєстї. Яке актуальнїй ще сїєгоднї цєй удар на спєлох, цєй мєгутнїй крєк трївнїю автора „Слова“: **Отїятєся! Аїя на нас їє!** Кичьтє свєри й крєвомлє, ставїяйте одногїдно протн вєступлєного вєрога, що вєсєє ван заглєду, всї українськї княї чи то ти, Ярославє Осмомислає, що сидїли на галицькїм золотокєваннєм прєстолї, чи як у Володимирї, Київї, Переяславї й по всїй Українї, бо всїєє єє синамнє цєї самої бєтєвнїщини, належить до шєго самого народу. Всї

ви повиннє творити одну державу й знати, що ваша спїльна долє рїшєтьєся отам на берегах Дїяпра, Дону й Чорного Морє. Яке актуальнє єє всєє в обличчї нового наїду злївських орд, чим рєзном: червонобєлєвнїцкїм напєм.

„Слово о полку“ вїданєно лєсїм примєдком. Вїдмєжувєно його граф Мусин-Пушкін, великий любєтель давннє. Купнї вїн від одного архїмєандрїта стару кнїгу, хронограф, і в тїї кнїжї між рїжннми шїєннми рукописамнє був і рукопис „Слова“. Кнїжкє вїд працював Мусин-Пушкін нєд вїдчитєвнєм текєту. Перше вїданнє поєми повнєлоєся в Москвї а 1800. р.

„Слово о полку Ігорєвн“ єє мєскрїя українськє поєма, близькє до кнїжннх бїлнє і козачннх дум, до лїтєпїснї і народннх вїрвань, тїєр гєвїєвнїцкї одннцї, яка тїсно булє звязана з тим, що творити загєлє, — архїварїє гєвїєвнїцкєго образованого поєта, що заслуханнїй був у пїєню народу, як коїчєсь гєнь пїєннєє заслухєстьє Шевченкє“. (Богдан Лєвкїй).

Трїох найбільшннх поєтнє Слєвєвннннн: Шевченкє, Мнїхєвнє і Пушкін перекладали нєй тїєр. На українськє мову крїм Шевченкє перекладали „Слово“: М. Максимович, П. Мирннї, Ст. Руданськїй, Б. Лєвкїй і В. Щурєв.

Українськїй нарїд може гордїтнє, що вїєє єє клєснїком тїєр напруєд гарної поєми. Подїбногє творєє нєє мас мїоднї нарїє сїєтє.

Я. Ганч.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

„Нашого Лемка“ прєслєд громадяниннє Михайлє Мєдорєн з Канадї 5.50 ал. Читальня „Прєсвїтн“ в Сємушовїї і ал. Щирє дякуємо. Хтє червогнїй?

ПОДЯКА.

Полни, соколе, гем, гем понад гори,
А зупинишся в славній Львові,
Зложив Редакції подяку ширеньку
І лаву Редакторів —

За отсі гарненькі, чудові книжечки,
Які я дістала на пам'ять;
За їх шире, добре й шляхотне серце,
За це, що про мене все тямлять...
За оцей културні цінний дарунок...
Вдячю, подяку ширеньку
Складає, маленьке, шире, з Лемків-

щини

Враїське скромне сердечко...
Хоч серденько мале й шойно піро-

стас, —

Сив про Батьківщину вже свить...
З любови, Україні у вінку терновім
Голову низько клонить!

Гануса Тувківни.

ЯК МОСКВА ПОНЕВОЛЮВАЛА
УКРАЇНУ.

Між вояводами та українським
полковниками почался острі спор.

Та найбільше схвлявав україн-
ську опію мир Московщини з Поль-
щею, відписаний в Андрусів, на
Білій Русі, о січні 1667 р. Помилу-
вши ошу велику зневагу, що украї-
нських посів не допущено до пере-
говір, Москва заперечила своїм по-
ступованням всяку незалежність У-
країни. Без порозуміння з украї-
нським народом вона радилася, м'я-
сіра гуся, українським земляки,
як своїми, ділила їх по своїй по-
добі та арештавала їхню частину на
користь Польщі, включно з прагма-
товою столицєю України — Київом, що
довгі літа був символом незалеж-
ності української держави, де було
стільки святинь і памяток колишньої
слави. Двацятьлітню кризову бо-
ротьбу нашого народу Москва від-
вечала одним почерком пера, одним
актом зводила звільень доволітній
тяжкий труд. Це обурило докраю
всіх, хто ще хоч трохи почувався
Українцем, кого не пережерла мос-
ковська пропаганда та не купили
московські рублі. Стреленуся на-
віть сам Брюховецький, що своєю
запроданістю спричинив усе це ли-
хо. Рішися на війну з Московою. Та
було запізно. Загал був схвляво-
ний докраю. Полковники відіслася
до правобіжного гетьмана Дорошен-
ка, щоби прийшов до них гетьману-
вати. Дорошенко перейшов Дніпро і
під Опішню на Полтавщині зустрі-
вся оба гетьмани. Та в той мент в
таборі Брюховецького прийшло
до розриву. Козаки сховили Брю-
ховецького й убили.

Ледачому — ледача смерть.

Я. Г.

Український театр у лемківській стороні.

Український театр ім. Садов-
ського заготовив на днях до Королів-
ського Воробілка та дав тут дві
вистави: „Швейка“ й „Румунське
весілля“.

Українці з Воробілка мали наго-
ду ближче зазіматися з нашими
братями зі сходу.

Українська літературна мова, ча-

ривна українська пісня й танок, ци-
ведені в часі вистав, порвали гля-
дачів, а оклична посвідка артиста
полонили по собі в душах Воробі-
чан дуже милій і тривкій слід.

З Воробілка поїхав український
театр до Ясенів, містак до Дома-
рау, Березова та Грабівщині.

(В. Ст.)

З КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО
ЖИТТЯ.

Старанням иг-ря Лєва Булатови-
ча, з тієюж порозумінню з Радою
Кружка „Сільської Господар“ у Во-
робілку корол, пов. Корозно, з по-
чатком чиння ц. р. заложено Дітяч-
ий Садок. Мисю поширивалих
бrehлиних вісток зі стовони тих, що
ім на заваді всякий проза культурно-
оcвiтнiй ошри серед українсько-
го громадянства Воробілян, зане-
сростав Дітячим Садоком земітно
зростало. Вписалось понад 40 дітей
у дошкільному віці. Дітвочі поку-
ються добре, є поиятійню в науці та
задоволені привязанні до пресидиці
і тимбільше, що пресидицею є п.
Маріяна Кашішна зі Сьмока, незва-
жайно здібна учителька і терпели-
ва організаторка.

Опикунюм Дітячого Садка є п.
Тема Кончак; члени спілку над Дітяч-
им Садоком: Степан Вархолук, Ми-
хайло Павлица, Степан Кончак і Те-
одор Вархолук і лікарська опіка —
др. Кость Цеплий з Римавова. Са-
док триватиме 2 місяці. На закін-
чення Садку п. Кашішна ладить ди-
тячу виставу „В дітячому садку“
Курити та попис докосту і дітей зі
співання і танку. Крім цього пома-
гає вести місцевий Аматорський
Гурток.

В неділю 19. липня ц. р. влашту-
вано фестиві і вечером забаву. Чист-
ий дохід призначено частинно на
закупно лїк'ю до „Домової аптечки“,
частинно на дрібні видатки для Ді-
тячого Садка.

З Богом до праці брати Вороб-
лячане, на славу українського на-
роду!

Челєни.

Якщо хочете, щоб „Наш Лемко“
виходив у збільшеному обсямі, самі
вирішуйте передплату та приснай-
те нових передплатників!

Всі письма й листи адресуйте
„Наш Лемко“ Львів, Зіморонича 3.

ДЛЯ НАУКИ І РОЗВАГИ.

Як в ходив до кума Гната в гостину.

Встав я рано у неділю
в досвітній годіні

Та й гадаю: що робити,
куди йти шні?

Вже давно не був я в кума
Гната з Гиндобоків.

Ще якось, як на хрестинах
Тому зо три роки.

— Треба піти, подивитись —
Так собі гадаю —

Як там життя, як будують
У тім нашім „рано“.

Як задумав, так і роблю.
Кеню жінку з сней.

Кажу — злагодь мені дємо,
бо піду в гостину.

— Та куди? — питає жінка.
— Не питай небого —

кажу їй, а лагодь скорше
харчі на дорозу.

— Піду кума з Гиндобоків
відвідати трохи.

Вже давно не були разом,
буде зо три роки.

Завязала жінка сира
і хліба черствого,

я взяв палицю у руки
тай гайда в дорозу.

Сонце якраз виривало
іза гір високих.

— На полудне — я гадаю —
буду в Гиндобокях.

— Чи йти гостинцем? — мислю.
— Ні, піду стежками,

бо дорожа ближчя і краще
йти полонинами.

Вийшов на одну гору я,
на другу високу.

Звідси вже мов на долоні
видю Гиндобокі.

Заси зайшов сонце було
на самім полудні,

Думаю: — застати в хаті
буде Гната трудно.

— Краще піду ж під черту,
їні у церкві вєсно.

Пішов Богу поклонитись,
помолитись ревно.

Якраз в церкві і ту хвилю
сичнічалась відпра.

Став я й дилпюся, як виходить
людей густа лава.

(Далі буде).

СИЛА БАНДУРИ.

Десь минає як сон-мар,
Тихий вечір настає,
Жемці змучені йдуть з поля,
Нояк їсти подає.

Лід бандуру витягає...
Втяп весело козачка,
Жемці ліщини на присядки,
Аж загула хата вся.

Теодор Яворський.

СВИНЦЬ.

Як пошука раз свинця,
що є в риві свинці,
то куди лише пішла,
рило вeso тай рива.

По подвір'ю вeso кругом
позерсерагла,
аж з сусідками раз город,
рином пошла.

А сусід серагла був,
вже зловору залу
і набит дурну свинця,
де лише вонзало.

Та на ти не в не кінець!
Ви не став кривачи:
„Гей, сусід! як же тут
мож свинця лускати?“

„Та у неї рило є,
що же суди вонці!
вона браву розмалит,
ак рило підложит!“

„Я з сусідками ввсегда
люблю з іголці жини,
по за шкоду, любий мій,
муси заплитати!“

Сусід шкоду аналит,
зловинці заправив,
і до хвищя моводит
ося що промовит:

„В мене, хвонці, є свинця,
не дає вже жини,
і поможить жемці П
в рило дріт вкрутити!“

Хвонці радо помогла,
свинцю моводит,
не знавочини на квін,
дрота вкрутила.

А теперичка свинця
хвонціма вкривило,
кождому розмовит:
„Ой, як вонці рило!“

Гарно, каже, було тут
в свинці нашом жини,
та щоб можна було так
хвонці трошка рети!“

Є і жодя, по Біг-не,
встидно говорити,
але можна би і їм
дротак прирентити.

Михайка Мисар.

Не присвоюйте нас, щоб ми
мусили висплати Вам окремі упи-
нення за вислані книжечки. Прислайте
те належність, — бо так і честь на-
казу зробити.

Нові книжки.

Антін Лотоцький: **ТРИ ПО-
БРАТИМИ.** Історичне оповідання з по-
чатків Козаччини. Дітвч. Бібліотека
Книжка 154. Львів. Накладом Видвччя
цтва „Світ Львів“, стор. 64. Ціна 60 гр.

В першому розділі автор змальовує
нас з героїми своєї оповідання. Пере-
носить нас у така історична українська
каліброба часу панщини. В селі Золота
Слобода, яку на ту м названо, живе ро-
дина Якова Білоуса. Від старого дідука
Лука дізнається Яков про славу аромий
ні омовил на широкій Україні, про на-
пад татар, про замізок майбутнього За-
порожя та кавського і черкаського на-
місника Остава Дашковича, який царий
почав гуртувати вільних козаків до обо-
рони перед татарами. Скоро Яков ріш-
ється вийти у світ. В мандрівці збів
даже до Переяслава, де по стріці з ку-
шнірем Петриком починав господарити
в його хуторі. На Переяслав напали
татари. Оборона з хуторі. Помч коза-
ки. Малий Яков аригомістю ума порито-
вув О. Дашковича та приволокти поло-
вних татарів. Три козаки іні це Яков,
Януш, Карпо Масло та Черкас й Андру-
шук з Брацлава. Іскі слави виходит на та-
тар привисли славу України, а про ху-
торного Якова Білоуса з Переяслава бо-
дріт склали думу в його честь:
„Гей рило, рано-раненько,
Вирушив отаман козачий, моводитий
Яков Білоус Переяславец,
І козаків бусурманів конити,
Бравий християнських
Із бусурманських вонці,
Із каторги визволені,
Славу лаврської добувати.“

Це прекрасне історичне оповідання
Лотоцького вживається з часами, про як
оповідається в книжечці „Роскошні“, а
продовження „Трох побратимів“ буде
книжечка „Козак Байда“, історичне опо-
відання про основника Запорізької Сичи
написав теж А. Лотоцький.

Кличемо всіх Отців Парохів на Лем-
ківщині, щоб найшкороше продали і
вартісні книжечки до парохіальних бо-
ботек для української дітвори Лемків-
щини.
О. Т—ч.

Кілько людей у Вашому селі читає
наш часопис? Придуйте нам по-
вих передплатників!

Уживайте лише
знаменитий папірці „ЛУНА“, адо-
рової підмітки кави „ПРАЖИЊ“ і
солодової кави „ЛУНА“, виробі
Української Кооп. фабрики
„КУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів XV, вул. Церковна 2.

Замовляйте й всім поручайте
„ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ ЛЕМКІВЩИНИ“,
що має 388 сторінок друку, 3 карти та 125 ілюстрацій — в ціні три зл.
за один прирійняк — для закордону і як, долар або рівнозначність.
Я „УКРАЇНСЬКЕ ВСЕЛІЯ НА ЛЕМКІВЩИНИ“
також з ілюстраціями на 68 сторінок друку — в ціні за один прирійняк
30 гр. — Замовляйте слади до Лемківщини „**Наш Лемко**“, Львів, Зімо-
ровича 3. — На пошту оплату долучити 50 грошів.

Прегарні колірні
образи до християнських хат.
Розмір образів 42x30 см.
1. Ісус-Цар, 2. Ісус-Пастир, 3. Ісус
між українськими селцями.
4. Перше святе Причастя.
Ціна всіх 4-ох образів разом з по-
чтотою оплатою 2,40 зл., 24 образів
12 зод. разом з почтотою оплатою.
Замовляти:
ВИДАВНИЦТВО „КРИНИЦЯ“
Перемишль, ул. Водна ч. 10.

Купуйте тільки
найкращий шведський кілин
ДЕНДРА
Фабрика у Львові вул. Потьогова ч. 85 а.

Кооперативне Товариство
„РИЗНИЦЯ“
в Самборі
поручає свій багато засоблений
склад всіх церковних предметів.
Направляє старі фелони по найде-
шевшій ціні. Приймає замовлення
на іконність, престолів, проповід-
ниці, золочення іконостасів та ма-
лювання церков по цінах найниж-
чих за повною гарантією.

„ЦЕНТРОСОЮЗ“
Львів, ул. Зіморевича ч. 20, 22.
поручає мило власного виробу до при-
поручає й митця з захлос, мило туалетове
(троний формат), мило до гоління;
милитки з власній заводів, — Зави-
няється екскурсії: вилі, безопів, фа-
нцолі заграницю. Має на складі і тучні
погові, всівня, господарські машини
і прилада — Во українській Коопера-
тивній на Лемківщині робить замовляє
тішки в „Центросоюзі“, Львів, Зімо-
ровича ч. 20, 22.